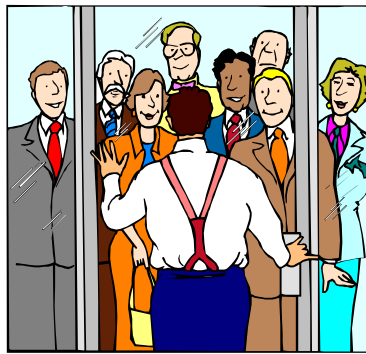

Medlemsundersøgelse

Liberalisering af lukkeloven - og dens konsekvenser

Januar/februar 2004

De Samvirkende Købmænd

Indledning

Til inspiration for den løbende lukkelovsdebat blev der faxet et spørgeskema ud til medlemmer af DSK, som indeholdt i alt tretten spørgsmål. Seks af spørgsmålene var om medlemmernes demografi og størrelse, herunder om de altid har åbent om søndagen.

De resterende spørgsmål var en række udsagn om lukkeloven og dens nuværende konsekvenser og ikke mindst konsekvenserne, hvis den bliver yderligere liberaliseret eller helt fjernet.

Skemaerne blev faxet ud torsdag den 22. januar, og mandag den 1. februar var der i alt returneret 349 skemaer fra et repræsentativt udsnit af medlemmerne. Skemaerne er tastet ind på et analyseprogram, og her er holdningsspørgsmålene krydstabuleret med de demografiske.

Notatet her bygger på disse krydstabuleringer. Spørgeskemaet, der er benyttet, er vedhæftet.

Demografiske spørgsmål: kæde, landsdel, urbaniseringsgrad og omsætning.

Spørgsmål nr. 5

Har butikken generelt søndagsåbent (udover de løse søndage og søndagen før jul)?

Besvarelse

62% har generelt søndagsåbent, og det er i sagens natur hovedsagelig butikker under den fastsatte lovlige grænse, men også nogle der ligger i områder, hvor det er tilladt for alle.

74% af butikkerne med en omsætning under 10 mio. kr., og ikke færre end 94% mellem 10 og 25 mio. kr., har generelt søndagsåbent.

Det er især butikkerne i landsbyerne, der har generelt søndagsåbent, med ikke færre end 78%.

Ved de øvrige urbaniseringsgrader er det omkring halvdelen, der generelt har åbent.

Muligheden for søndagsåbent hele året udnyttes således af den gruppe, som er mest sårbar i dagens konkurrencesituation, nemlig landsbybutikkerne.

Spørgsmål nr. 6**De løse søndage i 2003 har betydet større indtjening for min butik?***Besvarelse*

Såvel store som små butikker er ikke enige i udsagnet. Kun 17% er enige, heraf er 7% meget enige.

83% er uenige i udsagnet, heraf er 46% meget uenige. 89% i den mindste omsætningsgruppe er uenige, heraf 58% meget uenige.

Spørgsmål nr. 7**Jeg vil holde åbent alle søndage, hvis lukkeloven bliver helt afskaffet?***Besvarelse*

Lidt overraskende er det kun 59%, der vil holde åbent om søndagen. Omkring halvdelen, der i dag ikke har mulighed for at holde åbent på grund af lukkeloven, vil gøre det, hvis det bliver lovligt. Derimod er der færre af dem, der har søndagsåbent i dag, der vil fortsætte hermed.

Spørgsmål nr. 8**Det bliver sværere at skaffe dygtige medarbejdere, hvis lukkeloven afskaffes?***Besvarelse*

76% er enige, og heraf er 50% meget enige i, at det bliver sværere at skaffe dygtige medarbejdere, hvis lukkeloven afskaffes. Der er ikke den store forskel på Øst- og Vestdanmark.

Ikke færre end 88% i hovedstaden tror, det bliver sværere at skaffe dygtige medarbejdere.

Med hensyn til omsætningsstørrelse er der ikke den store forskel, det svinger mellem 74-78%, der er enige.

Spørgsmål nr. 9**Den igangværende lukkelovsdebat og usikkerheden om lukkelovens fremtid betyder i sig selv, at jeg er tilbageholdende med investeringer i min butik ?***Besvarelse*

61% er tilbageholdende med investeringer som følge af usikkerheden omkring lukkeloven.

Det er især i Vestdanmark og de mindre butikker, der er tilbageholdende med investeringer. I butikker op til 10 mio. kr. er 83% tilbageholdende med investeringer, og i den anden gruppe, der må holde åbent om søndagen, er det 74%. I de to største grupper er det 22%.

Spørgsmål nr. 10

En yderligere liberalisering af lukkeloven, udover hvad DSK har foreslået sammen med 30 andre organisationer, vil sandsynligvis medføre, at jeg, over de efterfølgende år, må indskrænke antallet af ansatte?

Besvarelse

73% er enige heri, heraf er 37% meget enige. Det er igen i Vestdanmark, at man er mest pessimistisk. Det er igen i de to mindste omsætningsgrupper med henholdsvis 86% og 87%, der forventes en nødvendig reduktion af medarbejderstaben, hvis der sker en liberalisering udover det forslåede. Der er dog også mellem 42-46% med de største omsætninger, der frygter, at det bliver nødvendigt at reducere personalet.

Spørgsmål nr.11

Hvis lukkeloven ophæves, og alle kan holde åbent hver søndag, så kan min butiks eksistens blive truet?

Besvarelse

Ikke færre end 69% frygter, at deres butiks eksistens bliver truet, hvis lukkeloven ophæves.

92% i omsætningsgruppen op til 10 mio. kr. er enige i udsagnet, heraf er 63% meget enige.

I den næste gruppe, der også må holde åbent i dag, er 79% enige, heraf 49% meget enige. Det skal samtidig med, at der, i de to største omsætningsgrupper, også er en del, der frygter butikkens eksistens ved lukkelovens ophævelse. Her er der henholdsvis 32% og 31%, der er enige.

Spørgsmål 12

De "løse" søndage i 2003 har betydet større omsætning for min butik?

Besvarelse

Heri er 24% enige, men kun 7% meget enige. Det er især butikker i stationsbyer og købstæder, der har oplevet en stigende omsætning i 2003. Det er samtidig de to største omsætningsgrupper. I gruppen 25-50 mio. kr. i omsætning er 44% enige i udsagnet, heraf 19% meget enige. I gruppen over 50 mio. kr. er der 45%, der er enige, heraf 9% meget enige.

I gruppen op til 10 mio. kr. er der kun 9%, der er enige, heraf 3% meget enige. I gruppen 10-25 mio. kr. er der 16%, der er enige, heraf igen 3% meget enige.

Spørgsmål 13 Lukkeloven bør afskaffes?

Besvarelse

Kun 9% er enige heri, heraf 6% meget enige. Ikke færre end 91% er uenige i, at lukkeloven bør afskaffes, heraf er 73% meget uenige. Der er ikke den store forskel mellem øst og vest. Der er ingen overhovedet i hovedstaden, der ønsker den afskaffet.

Ser vi på omsætningsgrupperne, er de to største grupper også mest enige. Der er 27% i gruppen mellem 25-50 mio. kr., der er enige, heraf er 17% meget enige. Forklaringen på det – i DSK-sammenhæng – måske overraskende store antal tilhængere af en lukkelovs-liberalisering i netop denne omsætningsgruppe er formentlig, at mange butikker her føler sig i en unfair konkurrence-situationen i forhold til f.eks. mange discountbutikker med en omsætning lige under omsætningsgrænsen.

I gruppen over 50 mio. kr. er kun 15% enige, heraf 9% meget enige. Der er altså henholdsvis 73% og 85% af de større butikker, der er uenige i, at lukkeloven bør afskaffes.

Konklusion

Lukkeloven, der indeholder en omsætningsgrænse, blev gennemført for at opretholde et fintmasket net af dagligvarebutikker over hele landet, herunder i boligkvarterer og landsbyer.

Det fremgår, at de mindste butikker i stor udstrækning har søndagsåbent i dag, men også at de bliver trængt mere og mere ved de løbende liberaliseringer af lukkeloven.

Med vigende omsætning og indtjening kan mange butikker komme i farezonen, som det fremgår, og bekymringen herfor giver sig udtryk i manglende investeringer. Manglende investeringer i længere perioder vil yderligere fremme butiksdøden.

Et meget højt antal, 69%, vurderer, at deres butik kan være truet, hvis lukkeloven ophæves, med vægten lagt på de mindste butikker, men alle størrelser er repræsenteret. En ophævelse af lukkeloven vil få katastrofale følger for en række mindre og mellemstore dagligvarebutikker, ifølge analysen.

En del af de store og mellemstore butikker, henholdsvis 31% og 32%, vurderer, at deres eksistens også kan blive truet ved ophævelse af lukkeloven.

Det er formodentlig frygten for, at de store landsdækkende dagligvarekæder med placeringer i de store landsdelscentre bliver de store vindere, nøjagtig som i USA.

Den anden helt klare konklusion er, at mange købmænd føler sig meget usikre med hensyn til lukkelovens fremtid, hvorfor de allerede nu har sat stop for nyinvesteringer og genbesættelse af ledige stillinger.

Det er derfor vigtigt, hvis der stadig er et politiske ønske om at bibeholde et forholdsvis fintmasket net af dagligvarebutikker, at der snarest bliver klarhed over liberaliseringens omfang, og at den bliver så moderat som muligt.

Samtidig er det vigtigt, at lukkeloven derefter ligger fast i en længere periode, så ny frygt ikke bremser investeringer og dermed nødvendige tilpasninger til forbrugernes krav. Usikkerheden kan i sig selv være med til at fremme butiksdøden, da nødvendige investeringer udskydes.

Låsby, den 05.02.2004
Købmandstjenesten A/S

Verner Nyborg
Økonomikonsulent

VN/kb.

Medlemsundersøgelse om lukkeloven

(Svarfax sendes til 86 95 18 17)

1. Eventuel kæde (skriv hvilken): _____
2. Landsdel: Øst Vest
3. Beliggenhed: Landsby Stationsby Købstad Hovedstad
4. Omsætning inklusive moms i 2003: 0-10 mill.
 10-25 mill.
 25-50 mill.
 Over 50 mill.
5. Har butikken generelt søndagsåbent (udover de "løse" søndage og søndag før jul) ? Ja Nej

Tag stilling til følgende udsagn:

6. De "løse" søndage i 2003 har betydet større indtjening for min butik. Meget enig Enig Ikke enig Meget uenig
7. Jeg vil holde åbent alle søndage, hvis lukkeloven bliver helt afskaffet. Meget enig Enig Ikke enig Meget uenig
8. Det bliver sværere at skaffe dygtige medarbejdere, hvis lukkeloven afskaffes. Meget enig Enig Ikke enig Meget uenig
9. Den igangværende lukkelovsdebat og usikkerheden om lukkelovens fremtid betyder i sig selv, at jeg er tilbageholdende med investeringer i min butik. Meget enig Enig Ikke enig Meget uenig
10. En yderligere liberalisering af lukkeloven – udover, hvad DSK har foreslået sammen med 30 andre organisationer – vil sandsynligvis medføre, at jeg, over de efterfølgende år, må indskrænke antallet af ansatte. Meget enig Enig Ikke enig Meget uenig
11. Hvis lukkeloven ophæves – og alle kan holde åbent hver søndag – så kan min butiks eksistens blive truet. Meget enig Enig Ikke enig Meget uenig
12. De "løse" søndage i 2003 har betydet større omsætning for min butik. Meget enig Enig Ikke enig Meget uenig
13. Lukkeloven bør afskaffes. Meget enig Enig Ikke enig Meget uenig